

Aanbod Minister Klimaat en Groene Groei

Ondertekenaars constateren dat we op een cruciaal punt staan

We hebben goede stappen gezet op het gebied van schone energie in Nederland. Ook op het gebied van natuurinclusieve schone energie. Daarmee zijn we er nog niet. Er is meer nodig, zeker omdat er een sterke doorgroei van elektriciteit nodig is¹² – ook na 2030. Daarvoor staan de seinen nu niet op groen. Daardoor dreigen we onze klimaatdoelen niet te halen en komen urgente zaken, zoals de bouw van nieuwe huizen, in gevaar. Stel je voor dat we nieuwe huizen bouwen, die we niet kunnen aansluiten. Het is denkbaar dat een wijk niet meer gebouwd kan worden. Volle inzet op de energietransitie blijft daarom cruciaal.

Van monofunctioneel naar kwaliteit

Belangrijk is om dit op de goede manier door te zetten: natuurinclusief! We hebben de afgelopen jaren te lang onvoldoende gebruikgemaakt van een multifunctionele inrichting. Hierdoor is er meer weerstand en meer vertraging ontstaan. De verkeerde reflex is geweest om te vertragen. We willen niet af van schone decentrale energie, maar toe naar een veel betere invulling van die energie.

Belangrijk daarbij is om naast de schaarste in het elektriciteitsnet ook te kijken naar de schaarste aan energie zelf, zeker op de middellange termijn. Een van de oplossingen ligt in multifunctionele energieprojecten. Zoals de [Energietuin](#) in Assen. In projecten die natuur en landschap integreren. In projecten waar wind, zon en opslag worden gecombineerd. Of waar wordt ingezet op Agri-PV, waar bijvoorbeeld PV kan worden gebruikt als gewasbescherming.

We geloven daarom dat we aan de slag moeten met mooie, slimme projecten die meerdere doelen dienen.

Dit kan als de overheid de juiste kaders en facilitering biedt. Want het kan wél. De Energietuin waar we vandaag doorheen lopen, laat dat zien. Ze biedt hoop en perspectief op oplossingen die Nederland de komende jaren vooruit kunnen helpen. Projecten waarin bijvoorbeeld wind, zon, natuur en opslag worden gecombineerd. Projecten waar lokale energie 'hubs' worden gerealiseerd en de gemeenschap betrokken is bij het ontwerp en de uitvoering, hebben de toekomst.

¹ [Nationaal Plan Energiesysteem | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

² [Alles uit de kast – Eindrapportage werkgroep extra opgave | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

De Energietuin in Assen, waar we dit aanbod doen, is hier een voorbeeld van. Een park waarin het karakteristieke coulissenlandschap niet aangetast wordt, maar juist versterkt. Waar ruimte gegeven wordt aan toekomstige natuur. Waar de omgeving nauw betrokken is en de baten lokaal terugvloeien.

Anders durven aanpakken

Het kan, als we durven. Juist bij zonneparken kunnen natuur en klimaatadaptatie goed geïntegreerd worden in het ontwerp. Aan het begin en niet aan het einde, zoals nu veelal gebeurt. We moeten elke ruimtelijke ingreep zien en tijdig gebruiken als een kans om natuur toe te voegen, klimaatadaptatie in te regelen, recreatie en educatie te stimuleren en de omgeving beter te betrekken. Het kwaliteitsbudget is een goed begin, maar lang niet toereikend. Om 55 TW op land te realiseren - en ook om ten minste daarmee de 35 TW voor 2030 uit het Klimaatakkoord te halen, is er meer nodig.

We moeten en willen hoogwaardige, duurzame, geaccepteerde projecten realiseren die ook op de lange termijn mooi blijven en bijdragen aan een gezonde leefomgeving. Het idee heerst nog steeds dat zon- en windparken dit zelf kunnen regelen vanuit de businesscase. Voor nieuwe projecten gaat die vlieger al lang niet meer op. Zelfs de goede stap om de SDE natuurinclusiever te maken, lost het probleem van de steeds duurdere grondprijzen en grondstoffenprijzen niet op. Ook hogere rentetarieven om projecten te financieren en hogere kosten op het gebied van materiaal en arbeid zetten de financiële haalbaarheid van nieuwe projecten onder druk. Hierdoor kunnen de projecten die we juist wel willen en die draagvlak hebben, vaak niet rond gerekend worden.

Wij roepen de minister op om ruim baan te geven aan lokaal maatwerk en multifunctionele, natuurinclusieve oplossingen te stimuleren.

Het toevoegen van natuur, omgevingskwaliteit en multifunctionaliteit moeten we zien als minimale vereisten voor een betere kwaliteit van onze leefomgeving. Ze zijn essentieel voor het mogelijk maken van projecten, bedrijvigheid en wonen.

Klimaatadaptatie en natuurherstel zijn steunpilaren voor woningbouw en behoud van bedrijvigheid. We moeten ontwikkelaars en coöperaties helpen om dit mee te nemen in projecten en decentrale overheden helpen om dit een nieuw normaal te maken.

Hier kunt u het verschil maken. Wij vragen u daarom:

- Meer geoormerkt geld voor natuur bij energieprojecten te reserveren.
 - Enerzijds door het kwaliteitsbudget substantieel te verhogen en langjarig door te zetten. Dat budget kan in de omgeving zorgen voor landschappelijke inpassing, natuurversterking en draagvlak.
 - Anderzijds door in de SDE in te zetten op de noodzakelijke natuurinclusieve maatregelen. De extra investerings- en beheerskosten moeten gedekt worden door de opvolger van de SDE++.
- In te zetten op multifunctionaliteit met faciliterend beleid voor functiecombinaties zoals zon met wind en opslag, of bijvoorbeeld Agri PV. Door ontwikkelaars te helpen multifunctioneel te ontwikkelen zonder verlies te lijden. Vaak gaat het daarbij om publiek-burger-private samenwerkingen. Maak de innovatiesubsidieregelingen bij EZK en KGG en

bij LVVN passend voor dergelijke samenwerkingen. Niet alleen via de energiesubsidies MOOI, EKOI en DEI++ regeling, maar ook via de TKI Agri & Food, en regeling voor natuurinnovaties. Maak de regelingen passend zodat de beste kennis laagdrempelig toegankelijk is.

- Kijk beter naar de voordelen van gewasbescherming door PV-panelen en/of nieuwe business cases voor grondeigenaren op het platteland.
- Gezamenlijk met alle overheden te werken aan slimme beleidsregels en slim beleid. Zodat het wiel niet in 340 gemeenten, 30 RES'en en 12 provincies hoeft te worden uitgevonden. En zodat we eenheid van overheid behouden.

Wij bieden aan om:

- Onze gezamenlijke kennis en inzet te bundelen om te komen tot voorbeeld Energieparken. Om te beginnen 1 in elke provincie;
- Met de extra financiële middelen koppelkansen te benutten en daarmee ook nieuwe financieringsconstructies te onderzoeken;
- De nakende impasse (denk aan woningbouw en bedrijvigheid) doorbreken door het realiseren van lokale energiehub's;
- Een impuls te geven aan het verbeteren van de biodiversiteit door middel van onderzoek, monitoring en de realisatie van pilotprojecten;
- Te helpen onze klimaatdoelen te realiseren, ook op land!

energietuinen.nl

NATUUR
& MILIEU

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH
Solar Research Program